

OSTATNIE WIADOMOŚCI

KRAKOWSKIE

10

GROSZY

Rok II

Kraków, Piątek 7 Października 1932

10

GROSZY

Nr. 279

Wojsko uruchomiło stołeczną gazownię

Zawiniony przez magistrat zatarg winien być szybko zlikwidowany

Jak donieśliśmy w części nakładu, wczoraj w nocy rozbiły się rokowania pracowników gazowni stołecznej z magistratem stojącym nieustępliwie na stanowisku zmniejszenia gazownikom zarobków o 30 proc. bez względu na to, że pracują oni w zupełnie innych warunkach niż jakikolwiek inny ślusarz, majster, czy nawet inżynier.

Na masówce w gazowni o godzinie 2-iej w nocy zapadła uchwała porzucenia pracy.

Władze, przypuszczając taki obrót sprawy, były przygotowane i zastosowały przymusowe uruchomienie gazowni.

O godz. 1-iej w nocy na teren stołecznej gazowni przybyli żołnierze w liczbie 50, a nad ranem drugi oddział w liczbie 30. Żołnierze ci, jak i dowodzący nimi oficerowie mają posiadać specjalne wykształcenie i zastąpić robotników przy piecach, przy których praca wymaga szczególnych kwalifikacji zawodowych i ogólnych, gdyż odbywa się w wysokiej temperaturze, w gęstym тумanie pyłu węglowego i wyciekach gazowych.

Wśród specjalistów wojskowych nie znaleźli się jednak znawcy nowoczesnych pieców, wobec czego policja otrzymała rozkaz przymusowego dostawienia do pracy 31 majstrów i 6 inżynierów. O godz. 6-iej rano 6 majstrów policja dostawiła, pozostali nie znaleźli się w domu. Na terenie gazowni, biurach zarządu rezydują władze policyjne i wojskowe. Nad bezpieczeństwem gazowni czuwa komisarz VII komisarjatu Schneider; rządem oficerów - specjalistów kieruje kpt. inż. Kaltenberg.

W nocy przyjechał do gazow-

ni wojewoda Jaroszewicz i przebywał do godz. 4-iej rano, konferując z przedstawicielami bezpieczeństwa.

W południe do gazowni przyjechał komendant miasta ptk. Strzeziński, który przyjął raport.

NASTRÓJ WŚRÓD PRACOWNIKÓW

Na godz. 6-tą został zwołany

na ul. Wioślarską do lokalu P. P. S. d. Fr. Rew. wiec pracowników gazowni. Po godzinie piątej policja konna, piesza i siły pomocnicze obstawyły ulicę i nie dopuściły zbierających się na plac wiecownicy.

W tym stanie rzeczy wiec gazowników został odwołany.

W lokalu przebywa zarząd gazowników, którego członków po-

licja wyłącznie przepuściła przez kordony.

Do chwili puszczenia numeru na maszynę — sytuacja trwa bez zmiany.

Na Ludnej z ramienia związku czuwa pogotowie gazowe i jest regulowane ciśnienie gazu dla Powiśla i dla Pragi. Czynna jest też tłocznia na Woli.

„NIEWINNY” KOMUNIKAT STOLECZNEGO MAGISTRATU

O godz. 12.45 magistrat warszawski wydał oficjalny komunikat w sprawie wydarzeń na terenie gazowni:

„W związku z zaproponowaną zmianą uposażenia pracowników gazowni miejskiej, z dniem 1-go października r. b. pracownicy mieli się wypowiedzieć, czy przyjmują nowe warunki pracy. Prowadzone w tej sprawie pertraktacje w magistracie i w Ministerstwie Opieki Społecznej nie doprowadziły do uzgodnienia poglądów.

Dlatego też ze względu na ustanie do tymczasowego stosunku służbowego, dyrekcja gazowni miejskiej przystąpiła do zorganizowania nowego zespołu pracowników, celem zabezpieczenia normalnego funkcjonowania gazowni miejskiej”.

Czytelnicy nasi byli od szeregu dni informowani o przebiegu zatargu i „spokojny” komunikat magistratu potrafili ocenić.

Chcemy tu tylko przypomnieć, że magistrat ciągnie ogromne zyski z gazowni a akcję o obniżkę ceny gazu chciał przeprowadzić kosztem pracowników, choć łatwiejsza i słusniejsza była droga zniesienia opłat za gazomierze.

Wbrew usiłowaniom władz miejskich chcących przedstawić gazowników jako bogaczy, obdarzonych jakimś niezwykle przywilejami i przez to zniechęcić do tej grupy robotników opinię publiczną, należy stwierdzić, że zniechęcenie opinii wymierzone jest raczej przeciw magistratowi, który w pierwszym rzędzie ponosi winę za wywołanie zatargu. Ludność stolicy narażona jest na różne niewygodności i ma prawo spodziewać się, że zostaną z pracownikami gazowni nawiązane rokowania, a zatarg załagodzony bez krzywdy kilkuset ludzi, którzy w wyjątkowo ciężkiej pracy tracą swe zdrowie i siły.

Konferencja 5 państw w Londynie

Wobec niemieckich roszczeń — twarde stanowisko Francji

Opinia publiczna i kółka polityczne Europy zajęte są teraz sprawą zwołania konferencji 5 państw, przez rząd angielski do Londynu. Jak już donieśliśmy, rząd angielski czyni wysiłki celem doprowadzenia Niemców zpowrotem do obrad Konferencji Rozbrojenkowej. Niemcy uszczelnili udział w konferencji londyńskiej od zasadniczego uznania swoich żądań o równość zbrojeń. W Paryżu od była się wczoraj konferencja między pre-

jerem francuskim Herriotem a angielskim ministrem spraw zagranicznych Simonem. Ze strony francuskiej podkreślono, że żądania niemieckie powinny być rozpatrywane przez konferencję rozbrojenkową. Francja nie odmawia wzięcia udziału w konferencji, zwołanej przez Anglię, stawia jednak szereg warunków. Przede wszystkim domaga się, by odbyła się ona w Genewie pod egidą Ligi Narodów, by zaproszone na nią również

przedstawiciele tych państw, które są najbardziej zainteresowane zbrojeniami Niemców, a więc Polskę, Czechosłowację i Belgię. Alej domaga się Francja, by konferencja ta nie mogła powziąć żadnych decydujących uchwał jedynie wniosków, które będą przedstawione Konferencji Rozbrojenkowej.

W ten sposób, jak widzimy sprawa zwołania konferencji stoi pod znakiem zapytania.

Walka 10.000 bezrobotnych z policją na ulicach Londynu

LONDYN (PAT). — Wczoraj wieczorem na przedmieściu Londynu Westham zebrał się 10-tysięczny tłum bezrobotnych i wyruszył w kierunku magistratu, gdzie obradowała rada miejska Westham, aby

domagać się pewnych świadczeń na rzecz bezrobotnych. Policja otoczyła gmach magistratu i nie dopuściła demonstrantów, którzy rozpoczęli z policją formalną walkę. W czasie walki tej, która przeniosła

się na okoliczne ulice, zniszczono szereg sklepów, m. in. okna na wystawowe towarzystwa „Elektryczność”. Dokonano kilku aresztowań. Około północy spokój przywrócono.

Straszna śmierć 6 osób w płomieniach

Spłonęła cała wieś sowecka

Onegdajszej nocy spaliła się wieś sowecka Siryjenowo, położona w rejonie odcinka gra-

nicznego Olkowicze. Pastwą płomieni padło 76 domów mieszkalnych, dużo żywego i mart-

wego inwentarza. W ogniu zginęło 6 osób, w tej liczbie troje dzieci i 95-letni starzec.

Pod Sieradzem

autobus wpadł do rzeki 4 pasażerów utonęło

SIERADZ. (P.A.T.). Wczoraj około godz. 2-iej popołudniu z mostu nad rzeką Żeglina (dopływ Warty) tuż pod Sieradzem wsku-

tek pęknięcia resoru stoczył się do rzeki autobus, w którym znajdowało się 10-ciu pasażerów.

4 z nich utonęło w nurtach rzeki, pozostali 6-ciu pasażerów wraz z szoferem zdołano uratować. Śmierć poniosło 3-ch pasażerów z Łodzi i jeden z Kalisza.

W związku z tą straszną katastrofą otrzymujemy następujące szczegóły.

Kiedy autobus wraz z zamkniętymi w nim ośmioma pasażerami znalazł się w wodzie — udało się z niego wydobyć przede wszystkim szoferowi i jego pomocnikowi. Obadwaj z pokrwawionymi szkłem rękami wywołali się na powierzchnię i nie dbając o siebie, wytyżyli

wszystkie siły, by ratować pasażerów. Udało się im otworzyć drzwi autobusu, znajdujące się pod wodą i wydobyli dwóch pasażerów, a następnie p. Mikołajczykową i jej córeczkę Halinkę.

Innych pasażerów bohaterzy szoferzy już nie zdołali wyratować. Dopiero po przybyciu straży ogniowej wyciągnięto autobus i wydobyto z wnętrza zwłoki pozostałych pasażerów: Czesława Mikołajczyka, Bolesława Plebańskiego, Moszka Rosena i nieznanego nazwiska kobietę.

Uratowanych pasażerów przewieziono do szpitala, gdyż wszyscy odnieśli rany.

Motocyklista wpadł na hitlerowców

ESSEN. (P.A.T.). W Remscheid pędzący z szybkością 80 kmh. na godzinę motocyklista wjechał w grupę maszerujących szosą Stahlhelmowców. W wyniku zderzenia dwie osoby zostały zabite na miejscu, pięć zaś ciężko rannych odwieziono do szpitala.

7 dzieci ofiarami pijaków jadących samochodem

OSLO (PAT). — Nienotowany dotychczas w kronikach policyjnych wypadek miał miejsce na ulicach Oslo w Norwegii. Czterech mężczyzn w stanie mocno podchmielonym skrądło samochód i ruszyło na nim w szalonym tempie przez ulice miasta, przebywając część drogi po chodnikach po obu stronach ulicy. Podczas jazdy

przejechało 6-letnią dziewczynkę, która uległa zmiadzeniu czaszki, małego chłopca, któremu złamano obie nogi, wreszcie w innym miejscu samochód najechał na grupę bawiących się dzieci, z których pięcioro poturbowano. Sprawcy zostawili samochód uciekli. Policja jest na ich tropie.

SKRÓTY

W La Louvier (Belgia) wyleciał w powietrze zbiornik gazu świetlnego o pojemności 37.000 metrów sześciu. Wybuch wyrządził wielkie szkody w sąsiedniej hucie, przycięm wielu robotników zostało rannych.

W Kopenhadze (Dania) rodzina adwokata Condredesen złożona z ojca, matki i czworga dzieci popielniła zbroję samobójstwa przez zatrucie gazem świetlnym. Powodem samobójstwa są trudności gospodarcze.

Z Wielunia donoszą, że we wsi Kasnowice wydarzył się tragiczny wypadek, którego ofiarą padli dwaj młodsi chłopcy, 13-letni Stanisław i 16-letni Józef Gawronowie. Chłopcy sporządzili sobie według własnego projektu strzelbę z jednorurką. Gdy Józef Gawron dał próbną strzał, lufa pękła, a odłamki żelaza rozbiły chłopcu czaszkę. Brai jego ocalał również ciężkie obrażenia.

Aresztowany przed kilku dniami w Düsseldorfie przemytnik Szymański, jak obecnie wykazały dochodzenia, pozostał na służbie hitlerowców i przeżył broń z holandji na ich rachunek.

DZIECKO GRZECHU

Tragiczne przeżycia Kobiety, która zgrzeszyła

Remba poznał od razu Górczaka, domyślił się może czegoś, ale rzekł spokojnie:
 — Proszę pana... Nie umiem pływać... Pół majątku oddam za uratowanie tonącego tam dziecka...
 Tymczasem Lusią raz wypłynęła, a potem już zanurzyła się bezpowrotnie w toniach Wisły. Ton Wisły powstrzymała jednego człowieka od morderstwa, uratowała drugiemu życie, zato małeństwo je zabierała...
 Nóż wypadł z ręki Górczaka.
 Cofnął się wtył...
 Już się nie namyślał. Nie zdawał sobie sprawy z tego, co czynił. Nieodparta siła pchnęła go ku Wiśle... Nie słyszał wcale przyrzeczeń Remby... Biegł, jak opętany, w kierunku rzeki, opanowany jakimś szałem, czy potężnym musem, który nim rządził wszechwładnie.
 Dobiegł do brzegu i, nie rozbierając się, skoczył w to miejsce, gdzie widział zanurzające się ciało...
 Wisła rozwarła się i... pochłonęła go... I znów jej powierzchnia wygładziła się...
 Jeden nurek, choć długi i morderczy wystarczył Górczakowi... Poczut małe ciało i z całej siły wyciągnął je na powierzchnię... Zabójcze odmęty musiały oddać swój łup, wydarty im silną ręką Górczaka... Wpływał teraz i zdążył do brzegu, trzymając w ręku małe, ociekające wodą ciało dziecięce...
 Nie było łatwym zadaniem wydostać się z wody, bo tuż przy brzegu krążyły mordercze wiry. Trzeba było siły, zręczności i umiejętności pływackich Górczaka, aby nie dać się zmóc zdradliwej toni, ciągnącej go wgłąb, nie chcąc wydać bez walki wydartej sobie ofiary...
 Już-już był przy brzegu, a jednak dłuższą chwilę nie mógł wyjść na ląd. Remba, cały drżąc ze strachu, podał mu rękę... Lecz Górczak nie chciał jej przyjąć..
 I jakoś sam wydobył się z wody... Remba ze wzruszeniem i płacząc ze szczęścia, szeptał:
 — Dziękuję panu, dziękuję, dziękuję...
 Remba chciał mu odebrać dziecko.
 Na to Górczak szorstkim i chrapliwym głosem:
 — A bo to pańskie dziecko? Nie? W takim razie już ja się niem zajmę.
 Szybkim krokiem, zostawiając za sobą smugę wody, Górczak podążył do domu, niosąc ostrożnie w ramionach małą topielicę...

Nadludzkie wysiłki Jasi były bezskuteczne. Dziecko nie odzyskiwało przytomności i nie dawało najmniejszego znaku życia.

Śmiertelna trwoga ogarnęła Jasię.
 Nachylona nad Lusią, szepnęła rozpaczliwie:
 — Moje dzieciątko jedyne nie żyje!...
 Zarazem zaś wtargnęła jej do mózgu straszliwa świadomość, że to kara za grzech, który zamierzała popełnić, porzucając męża w chwili, gdy mu było najciężej, gdy najbardziej mu potrzebna była ostoja i pomoc duchowa.
 Szeptala:
 — Nie, nie, to jednak chyba niemożliwe!... Przecież wycierpiałam z nim tyle czasu... Chciałam porzucić dopiero, gdy pobiegł mordować... I przecież ostatecznie zostałam... Boże, Boże, przebacz mi, przebacz...Uratuj dziecinę moją...
 Daremne wołania, daremne błaganie: dziecko leżało nieruchome, jak trup...
 Jasia była cały czas odwrócona plecami do Górczaka, który nie widział więc przerażającej tworgi, malującej się na obliczu żony, pochłoniętej całkowicie myślą o ratowaniu dziecka i zapominającej o całym świecie.
 Zerwał się wreszcie, mówiąc:
 — Pobiegnę po lekarza.
 — Tak, tak — podchwyciła jego słowa Jasia, — biegnij, bo... może być już za późno.
 Wybiegł, po drodze potrącając czekającego przed domem Rembę.
 W tej samej chwili Jasia zawołała radośnie, szalejąc ze szczęścia:
 — Dyziu, Dyziu... żyje... żyje!...
 Chwyciła małeństwo w ramiona... Tuliła je do łona... zasypała gradem gorących pocałunków... Skoro Górczaka nie było, mogła to śmiało czynić, nie narażając się na żadne podejrzenia i wyładować wreszcie dawno wziębraną falę czułości macierzyńskiej.
 Szeptala:
 — Złotko moja, skarbie najdroższy!... Będiesz żyła... Będiesz... Ale, dziecinko cudna, co nas czeka? Co my teraz zrobimy?
 Lusią otworzyła oczy szeroko, swoje duże „dzikie“ oczy, wciąż jeszcze przerażona wspomnieniami odmętów wodnych, które ją chciały pochłonąć na zawsze...
 Odczuła ciepło pieszczoty, opłótła więc ramionkami szyć niewiasty, tuląc ją do łona, Ignąc ku niej i wołając odwieczne słowa, które staremu, czy młodemu, wyrrywają się mimowoli w chwili bólu czy lęku:
 — Mamol... Mamol...
 Oszołomiona szczęściem, Jasia, o mało nie dusząc dziecka pocałunkami, mówiła:
 — Tak, to ja... Twoja matka... Twoja mamusia...
 Aby zaś dziecko się nie przeziębiło, szybko otuli-

ła je ciepłą koldrą, jedyną niesprzedaną jeszcze resztkę dawnego dobytku.
 Teraz dopiero ujrzała Rembę, stojącego na progu i nie mającego odwagi wejść.
 Spadło to na nią, jak kubek zimnej wody. Zawołała:
 — Pan? Pan?!
 I z krzykiem oburzenia:
 — Ja panu zaufałam wszystko, co mam najdroższego w życiu — moją córkę, a pan dopuścił do tego, żeby wpadła do wody?! Ledwo się ją uratowało!...
 Gdy przyjrzała się wszakże jego obliczu, wyczytała na nim tyle bezdennej rozpacz, że od razu umilkła. Poczula bowiem, że jednak Remba kocha ją prawdziwie i szczerze. Z pewnością nie zawinił wypadku Lusii, który nagle tak gwałtownie przekreślił wszystkie jego plany i zamiary, upojne rojenia o pięknej przyszłości.
 Rzekł pokornie:
 — Proszę mnie nie dobijać wymówkami. Jeszcze bardziej rozpaczal nad tem, niż pani... Dziecko spało najspokojniej w samochodzie... Nie odchodziłem ani na krok... Dopiero, gdy robiło się późno, a pani nie nadchodziła, zaniepokoiłem się i postanowiłem na chwileczkę zajrzeć do pani, aby przekonać się, co się stało... Ta chwila wystarczyła, aby dziecko obudziło się i pobiegło do wody.
 Cichym szeptem dodał:
 — Całe szczęście, że mąż pani znalazł się tam nagle. Gdyby nie to...
 Jasia opuściła głowę. Radość z odnalezienia i ocelenia dziecka została omroczona uświadomieniem sobie tragizmu sytuacji.
 Tymczasem dziecko zasnęło na jej ręku.
 Ułożyła je ostrożnie na łóżku, przykrywając starannie ciepłą koldrą.
 Wstrząśnięta tem wszystkim, nie mogła dłużej ustać na nogach. Padła na krzesło, stojące przy łóżku i trzymając w dłoniach małą rączkę Lusii, rzekła, jakby sama do siebie:
 — To wszystko razem jest tak straszne, tak okropne... W chwili, gdy dla pana porzuciłam męża i chciałam złamać święty sakrament małżeński, pan dopuścił do utonięcia mojego dziecka... a mój mąż je uratował...
 I dodała po chwili:
 — Czy to nie palec Boży? Czy to nie ostrzeżenie nie Opatrzności?

Dalszy ciąg nastąpi.

NAPIETNOWANA

Prawdziwe dzieje nieszczęśliwej kobiety

Ryś i Pola nie przebiegli je szcze kilku kroków, gdy nagle dwóch mężczyzn zagrodziło im drogę.
 Ryś krzyknął wniebogłose, poznał bowiem ich od razu.
 Jednym z nich był sędzia śledczy Barycki, drugim — jego ojciec!
 Marski zapytał Rysia surowo:
 — Dokąd biegniesz?
 — Chiałem umrzeć... Wiesz przecież, dlaczego...
 — A dokąd ciągnąłś to młode dziewczę, Bogu ducha winne?
 — Także na śmierć... Kocham ją, jak też wiesz, ojczco...
 Pola oszołomiona nie rozumiała niczego.
 Nie rozumiał, zresztą, również i sędzia śledczy Barycki, wsłuchując się w tajemnicze słowa i usiłując odgadnąć ich sens. Spoglądał pytająco to na Rysia, to na Polę, czekając, że może z ich ust wreszcie padnie słowo, wyjaśniające mu wszystko.
 Widząc jego zdziwienie, Marski rzekł mu:
 — Wnet dowie się pan wszystkiego, a zarazem powodu, dla którego pana prosiłem o towarzyszenie mi tu.
 Barycki wyczuwał, że rozgrywa się wielki dramat. Pamiętał, zresztą, ówczesne i niedawne odwiedzin Rysia u niego... Był przekonany, że to wszystko ma jakiś związek ze sobą.
 — Proszę za mną — rzekł wreszcie Marski.
 I szybkim krokiem poprowadził obecnych do Orzechówki.
 Już u proga Pola szepnęła:
 — Rysiu... Ja się boję...

Chwyciła go kurczowo za dłonie.
 Były zimne, jak lód. Ryś wogóle ledwo trzymał się na nogach.
 Wchodząc, drżał na całym ciele, po którym przebiegały przejmujące dreszcze.
 Szepnął:
 — Wołałbym umrzeć... Śmierć byłaby mniej okrutna.
 Bereński skończył swoją pracę w kancelarii.
 Zeszedł na dół do salonu, gdzie Krystyna i Tola haftowały właśnie przy świetle lampy.
 Gawędzili sobie w najlepsze, gdy wtem otworzyły się drzwi.
 Wszyscy troje spojrzeli...
 Pierwszy wkroczył Marski...
 A raczej jakby jego duch... Był to bowiem siwiutki, zgarbiony staruszek, ledwo trzymający się na nogach, bledy, wychudły, wymizerowany, żywy trup...
 Tylko żywy blask oczu świadczył, że to jeszcze żyjący człowiek.
 Stał na środku salonu i milcząco rozglądał się dookoła.
 Za nim wsunął się Ryś i natychmiast padł na fotel, ukrywając twarz w dłoniach.
 Pola zbliżyła się do matki i siostry.
 Wreszcie ostatni wszedł — sędzia Barycki.
 Bereński poznał go od razu i zapytał:
 — Cóż się stało? Czy pan sędzia... do mnie? Czy mnie o co posądżają?
 Marski rzekł zduszonym głosem:
 — Przychodzę tu, aby spełnić mój obowiązek i uczynić zadość sprawiedliwości. Dlatego właśnie

prosiłem sędziego śledczego Baryckiego, aby zechciał łaskawie mi towarzyszyć. Jeszcze narazie nie wiem, o co chodzi, ale po moich pierwszych słowach już się domyśli, tem bardziej, że sam prowadził sprawę, o którą mi chodzi. Mam na myśli sprawę Krystyny Łazarzkiej.
 Olbrzymie napięcie odmalowało się na obliczach wszystkich obecnych.
 Krystyna wstała, zbliżyła się do Marskiego i zapytała:
 — Co pan chce powiedzieć? I poco pan jątrzy rany, z takim trudem się zablizniające?
 — Poco? Ponieważ pani jest niewinna, ponieważ mało tego, że pani darowano karę. Powinna pani odzyskać swoją cześć w całej pełni...
 — Wiem, że jestem niewinna... Przed dwunastu laty wołałam to wniebogłose, ale nikt nie chciał mi wierzyć... Słowa moje nikomu nie wystarczyły... Domagano się dowodów...
 — Ja właśnie je pani przynoszę.
 — Pan, doktorze? Pan, który pierwszy mnie pognębił... pan, który był właściwym sprawcą mojego skazania?
 — Tak ja...
 — Jeżeli tak, to przebaczam panu wszelkie zło i wszystkie krzywdy, jakie mi pan wyrządził.
 — Zanim pani wybaczy, proszę mnie wysłuchać. Niech pani się nie śpieszy, bo pożałuje pani swego przedwczesnego przebaczenia.
 — Ach, tak... — szepnęła Krystyna i umilkła.

Dalszy ciąg nastąpi.

